

पुत्रो भवेत् । पुत्रवान् देवलोकेषु पूज्यो भवति मानवः ।
इति प्रश्ने “आवृण्वीं समतीतायां प्रतिपत्प्रवृत्ति कृ-
मात् । पूर्ववत् पूजयेद्विष्णुं देवं सकृद्वर्षं विभुम्” इत्यादि ।
धान्यवृत्तं वराहपुं “अघातः सम्प्रवृत्त्यानि धान्यवृत्तमनु-
त्तमम् । येन सद्यो भवेद्वन्योद्यधन्योऽपि हि यो भवेत् ।
मार्गशीर्षेऽमले पक्षे प्रतिपद् या तिथिर्भवेत् । तस्यां
नक्तं मज्जवीतं रात्रौ विष्णुञ्च पूजयेत्” इत्यादि ।

धरावृत्तं पद्मपुं “यो विंशतिपक्षादह्निं महीं कृत्वा तु का-
ञ्चीम् । दिनं पञ्चोक्तं दद्याद्ब्रह्मोक्तं महीयते । धरा-
वृत्तमिदं प्रोक्तं सप्तकल्पयतामृगम्” । दिनं देवानामुत्त-
रायणम् । पयोवृत्तमित्यनन्तरं कल्पेत्पुनश्चक्रः । इहो दे-
वता धरादानं पारणम्” इत्यादि ।

धर्मवृत्तं विष्णुधर्मोत्तरे “शुक्लपक्षे दशम्यां तु सोपवासस्तु
मानवः । धर्मं सम्पूजयेद् देवं सर्वलोकसुखायहम्” ।

धान्यवृत्तं स्कन्दपुं “अघातः सम्प्रवृत्त्यानि धान्यवृत्त-
मनुत्तमम् । यत् कृत्वा हि नरो राजन् ! सर्वकामान-
वाप्नुयात् । अयने विषुवे चैव स्नानं कृत्वा विप्रचयः ।
वृत्तस्य नियमं कुर्याच्छात्वा देवं दिवाकरम् । रविन्यात्वा
ततो दद्याद्धान्यमस्यं हिजातये । प्रतिभासं पुनस्तद्वत्
पूज्यो देवः सहस्रपात् । एवं सदा प्रदातव्यं धान्यमस्यं
हिजन्तने । एवं संवत्सरे पूर्वं कुर्याद्दद्यात्पनक्तिवाम्” ।

धान्यवृत्तमोवृत्तं भविष्यपुं “संपूज्य सितवस्त्रायां भातुं धान्य-
न्यानि सप्त च । दद्यात् नक्तभुक् गाह्यं कवचं च सम-
न्वितम्” । गाह्यं षडहस्योपकरणम् “य तारयति सप्ता-
न्यान् कुर्यान्नात्मानमेव च । सुत ! धान्यवृत्तं नाम
वृत्तं धान्यसकृदप्रदम्” ।

धामनिरावृत्तं पद्मपुं “निरालोपोषितो दद्यात् फाल्गुन्यां
भवनं शुभम् । आदित्यलोकमाप्नोति धामवृत्तमिदं सृ-
तम्” ।

धारावृत्तं भविष्योत्तरोक्तम् “चैत्यारम्भात् पिण्डीयज्ञस्यधारां
प्रपातयेत् । वर्षान्ते हतमपूज्यान्दद्याद्द्विजानां नवाम् ।
एतद्धारवृत्तं नाम सर्वोद्देशगहरं परम् । कान्तिसौभाग्य-
जननं सपत्नीदर्यनाशनम्” ।

जिनवसोवृत्तं भविष्योत्तरे “योजय शुकुपक्षे तु नवमी श-
ङ्करो शुता । तस्यां स्नात्वा शुभैः पुष्पैरर्चनीया
हरः स्वयम् । कुमारी भगवान् देवी सिंहसन्दनगा
भिनी । ध्वजान् नानाविधान् कृत्वा पुरतस्तत्र पूज-
येत् । साक्षतोऽङ्गमेतौपेगं गन्धपुष्पविधेयैः । बलिभिः

पशुभिर्बभ्रैः सुरासां सज्जगन्धैः । दधिचन्दनचूर्णैश्च
फलैश्चानभिपाचितैः । देवीं स्वर्णमयीं कृत्वा सिंह-
रुदां चतुर्भुजाम् । खड्गशक्तिधरां शूलधरां नेत्र-
त्रयान्विताम्” । (पूजयेत्)

ध्वजवृत्तं विष्णुधर्मोत्तरोक्तम् “चैत्रे तु प्रत्यहं नाभिं गरुडं
पूजयेत्ततः । पोतेन गन्धनैवेद्यमाख्यवस्त्रादिना हिज ! ।
वैशाखे च तथा नाभिं तालं संपूजयेत्तदा । मोक्षेन
गन्धनैवेद्यमाख्यवस्त्रादिना हिज ! । ज्येष्ठे च प्रत्यहं
नाभिं गरुडं पूजयेत् सदा । श्रुतेन गन्धनैवेद्यमाख्यवस्त्रा-
दिभिर्हिज ! । अश्विं संपूजयेद्देवं माखावादे यथा-
विधि । रक्षतेन गन्धनैवेद्यमाख्यवस्त्रादिना हिज ! ।
बहिः स्नानं तथा कुर्याद्द्विजसंपूजनं तथा । नित्यञ्च
कुर्याद्भक्षणं । तथा ब्राह्मणभोजनम् । पारणार्थं तथा कु-
र्यान्नक्तं तेजविर्जितम् । अथःशायी तथा च खाद् ब्रह्म-
चारी सदा भवेत् । व्रतमेतत्ततः कुर्यात् सम्बन्धास-
चतुष्टयम् । ब्राह्मणान् पूजयेच्छ्रद्धां आशां चरमेऽ-
हनि । वस्त्राण्युक्तानि धर्मज्ञ ! दद्याद्दिग्गेषु दक्षिणाम् ।
कल्पेकं प्रारणं राजन् ! सर्गलोके महीयते । द्वितीयं
पारणं कृत्वा शक्रलोके महीयते । तृतीयं पारणं कृत्वा
ब्रह्मलोके महीयते । कृत्वा तृतीयं पारणम् ब्रह्मलोके
महीयते । विष्णुलोकमवाप्नोति कृत्वा द्वादशवारणम् ।
ध्वजवृत्तं द्वादश वत्सराणि कृत्वा नरा भगवन्शुचयः । ।
सायुज्यभावाति जनार्दनस्य देवस्य त्रिणोः पदवेष्टनम्” ।

नक्तचतुर्थीवृत्तं स्कन्दपुं “विनायकचतुर्थीं च व्रत व-
क्ष्यामि तेऽनघ ! । धन्यं यशस्यमावुष्यं सनीहितफल-
प्रदम् । मित्रापयमनायाचं सर्वसिद्धिप्रदायकम् । प्रियं
गणपतेर्नित्यमभिषिञ्चायुपाधितम् । मार्गशुक्लचतुर्थ्यां तु
प्राच्यां व्रतमिदं महत् । मत्ताहारेण विभेन्द्र ! तिवाचं
पारणं स्रतम् । तदेव वज्री हातव्यं ब्राह्मणाय ददेत्
सदा । नद्यां नदी वा केवेद्यं विप्रराजाय संयमी । पू-
जयेत् गणपतिं रात्रौ गन्धैः पुष्पैर्यथाक्रमम्”

नक्षत्रपुरुषवृत्तं मत्स्यपुं “नक्षत्रपुरुषं नाम परं नाराय-
णाचनम् । पादौ हि कुर्याद्विष्विद्विष्णुनामानि को-
त्तयेत् । प्रतिभां वासुदेवस्य सूर्याद्यभिपूजयेत् । चैत्य-
मास समासाद्य कृत्वा ब्राह्मणवाचनम् । मूले नमो विष्ण-
धराय पादाय नन्देदाय च रौहिणीषु । जङ्घे च पूज्ये
वरदाय चैव हो ज्ञातुनी चाश्विभारकक्षे । पूर्वोत्तराभा-
दयुगे च पादौ नमः शिवायैः संपूजनीयौ” इत्यम् ६ ।